

ПРОГНОЗ
фітосанітарного стану та рекомендації щодо захисту основних
сільськогосподарських рослин у господарствах Чернівецької області
в червні 2026 року

Озимі та ярі зернові колосові культури

У травні на Буковині переважала прохолодна, хмарна, помірно волога та вітряна погода. В порівнянні з минулими роками, спостерігалися тижневе відставання в рості сільськогосподарських культур. Погодні умови також сприяли уповільненню розвитку шкідників та стримували активне заселення посівів. Водночас, склалися сприятливі умови для масового розвитку багатьох хвороб, перш за все різних плямистостей. Розвиток шкідливих організмів у червні залежатиме від подальших агрометеорологічних умов.

За умов теплої та помірно вологої погоди в посівах озимих та ярих зернових культур в червні найбільш небезпечними будуть сисні фітофаги: попелиці та трипси. Зливові дощі та ентомофаги частково обмежуватимуть наростання чисельності шкідників. За високої вологості повітря відмічатиметься загибель попелиць від ентомофторозу. Личинки пшеничного трипса спочатку висмоктуватимуть сік з колоскових лусочок та квіткових плівок, згодом - з

зерна, знижуючи його якість та вагу. Шкідливість сисних фітофагів буде знижуватись у міру загрубіння зерна.

В червні продовжуватиметься відродження і вихід на колос личинок

хлібних клопів. Оптимальна температура для розвитку шкідника в цей період - більше 20,5°C. Дорослі клопи та личинки харчуюватимуться зерном, проколюючи його. Зерно, пошкоджене в період до воскової стиглості, всихається, зморщується і стає щуплим.

На сході та в центрі області зернові подекуди заселятимуть хлібні жуки. Виїдаючи м'які зерна, та вибиваючи із колосу більш тверді, знижуватимуть врожайність. Більше шкодитимуть на посівах ярої пшениці, особливо в крайових смугах.

Ярину слабо пошкоджуватимуть також злакові мухи (шведські), хлібні блішки та хлібні п'явиці.

Захисні заходи проводять у фазу формування-молочної стиглості зерна при перевищенні економічного порогу шкідливості (ЕПШ), який становить: клоп шкідлива черепашка - 4-6 личинки на м²; злакові попелиці - 20-30 екз. на колос; пшеничний трипс - 40-50 екз. на колос. Рекомендується обприскування посівів дозволеними до застосування інсектицидами. Захист посівів від клопа шкідливої черепашки слід провести протягом 10-12 днів від завершення відродження личинок до появи четвертого віку. Хімічні обробки посівів проти попелиць не проводять при співвідношенні ентомофаг/попелиці 1:20 – 1:50, заселенні шкідників паразитами на 30-35% або ураженні ентомофторозом на 20-25%.

У посівах озимих зернових колосових культур продовжуватиметься розвиток та поширення борошнистої роси, септоріозу, бурої листкової іржі.

Вищезазначені хвороби та гельмінтоспоріоз, інші плямистості розвиватимуться повсюди на ярих колосових культурах.

За умов теплої, з частими дощами і тривалими росами погоди у фази колосіння-цвітіння на колосках ймовірний розвиток фузаріозу та септоріозу. При сильному розвитку фузаріозу на колосі в період наливу і дозрівання формуватиметься щупле зерно, що може призвести до значних

втрат врожаю. За сприятливих погодніх умов септоріоз досягне максимального розвитку у фазу молочної стиглості.

За теплої погоди й рясних дощів колоски можуть вкриватися чорним шаром сапрофітних грибів *Alternaria* і *Cladosporium*. В разі швидкого наростання захворювання листкової поверхні та колоса у фазу колосіння - цвітіння посіви обробляють дозволеними до застосування фунгіцидами.

Кукурудза

У посівах кукурудзи спостерігатиметься літ та відкладання яєць стеблового кукурудзяного метелика. Інтенсивний літ шкідника та висока плодючість самиць очікується за умови оптимальних показників вологості та температури повітря (>70% та t° 18-30°C). Крім того, вищезазначені гідротермічні показники будуть оптимальними для розвитку яєць та відродження гусениць.

Дієвим та ефективним прийомом в обмеженні чисельності і шкідливості метелика в період льоту та відкладання яєць є біологічний метод боротьби - випуск вогнівочної форми трихограми. Випуск трихограми проводять на початку і вдруге – в період масового відкладання яєць кукурудзяним метеликом. Норма – 50-100 тис.самиць/га. Такий захід буде ефективним і проти бавовникової та інших видів совок. Виробництвом трихограми в області займається відділ біологічного методу захисту рослин Державної установи «Чернівецька фітосанітарна випробувальна лабораторія Держпродспоживслужби».

Обприскування посівів проводять за наявності понад 18% рослин з яйцекладками або 6-8% рослин з гусеницями кукурудзяного метелика чи бавовникової совки 1 і 2 віків дозволеними до застосування інсектицидами.

Соя

Найбільш небезпечними у посівах сої в червні будуть сисні шкідники: попелиці, трипси та павутинні кліщі, які завдаючи шкоду рослинам, поширюватимуть вірусні та бактеріальні хвороби. Зростанню чисельності і шкідливості сприятиме температура повітря до 30°C і помірна вологість

повітря. Можливе утворення осередків високої чисельності та шкідливості гусениць листогризучих совок (совки-гамми та ін.), а в центрі та на сході

області – лучного метелика та чортополохівки. Оптимальними умовами розвитку лускокрилих комах будуть температура повітря у межах 18-24°C та відносна вологість повітря 70-100%.

За підвищеної вологості повітря й температури 18-26°C у посівах поширюватиметься пероноспороз, аскохітоз, альтернаріоз. В разі встановлення сухої та теплої погоди можливий розвиток фузаріозного в'янення.

У червні посіви сої захищають при перевищенні ЕПШ: від бульбочкових довгоносиків (8-15 жуків на кв.м), люцернового клопа (2-5 екз. на рослину), попелиць (250-300 екз. на 10 п.с.) дозволеними до застосування інсектицидами. При заселенні 10% рослин павутинним кліщем застосовують акарициди.

Соняшник

У посівах соняшнику тепла волога погода сприятиме зростанню чисельності та шкідливості геліхризової попелиці. В разі заселення рослин соняшнику попелицями понад 20% рослин і наявності на кожній 40-50 екз. та за відсутності ентомофагів, до цвітіння проводять обприскування рекомендованими препаратами.

Через накопичення інфекції збудників хвороб у ґрунті, на рослинних рештках, уражених сходах падалиці та за сприятливих погодних умов на соняшнику ймовірно повсюдне поширення білої та сірої гнилей, фомозу, несправжньої борошнистої роси та іржі. За умов очікування епіфітотії гнилей, несправжньої борошнистої роси рекомендовано провести обробку посівів дозволеними до застосування фунгіцидами.

Озимий ріпак

За високої вологості повітря ймовірний розвиток й поширення альтернаріозу, фомозу, гнилей тощо в посівах озимого ріпаку. За побуріння

70% стручків і вологої погоди перед збиранням (за 14 днів) проводять десикацію дозволеними до застосування препаратами.

Картопля

Колорадський жук повсюди масово розвиватиметься у посадках картоплі. Жуки відкладатимуть яйця, відроджуватимуться і шкодитимуть личинки.

Інтенсивне заселення рослин і прискорений розвиток усіх стадій фітофага ймовірний за температури понад 26°C та вологості 58-75%.

Зважаючи на те, що посадки картоплі на Буковині зосереджені в господарствах населення, Головне управління Держпродспоживслужби в

Чернівецькій області нагадує:

- ✓ на присадибних ділянках слід застосовувати лише препарати, які дозволені для роздрібного продажу населенню;
- ✓ обприскування інсектицидами проводять за масової появи личинок першого - другого віків чисельністю 10-20 екз. на кущ картоплі за 8-10% заселення;
- ✓ з метою запобігання виникнення резистентності (звикання) шкідника до пестицидів рекомендується почергові обробки препаратами з різними діючими речовинами.

На посадках картоплі розвиватимуться фітофтороз, альтернаріоз та макроспоріоз. Висока відносна вологість повітря, часті дощі, тумани, роси, підвищена температура повітря (22-24°C) вдень та холодні ночі здатні призвести до епіфітотійного розвитку фітофторозу. У фазі бутонізації проводять профілактичні обприскування системними та системно - контактними

фунгіцидами.

Першу обробку посадок картоплі фунгіцидами краще поєднувати з позакореневим підживленням комплексними водорозчинними добривами. В першу чергу обприскують посіви ранніх сортів, а через 7 днів – пізніших строків достигання. За пізнього і слабкого розвитку фітофторозу застосовують тільки контактні фунгіциди.

Яблуня

В садах повсюдно продовжуватиметься літ та яйцекладка яблуневої плодожерки. Відкладання

яєць фітофагом буде активним за відсутності опадів, вітру та температури повітря понад 16°C у вечірні години. Відбуватиметься відродження гусениць I-го покоління та їх живлення. Наприкінці червня гусениці виходитимуть з плодів на заляльковування. Личинки пильщиків (яблуневого, грушевого, сливового)

пошкоджуватимуть плоди. Тепла посушлива погода сприятиме наростанню чисельності й шкідливості сисних комах: кліщів, медяниць, попелиць, щитівок, несправжніх щитівок.

Жарка волога погода сприятиме подальшому поширенню борошнистої роси та плодової гнилі. Масовому розвитку парші у зерняткових насадженнях сприятиме прохолодна погода та значні опади.

В яблуневих садах не раніше втрати токсичності попереднього обприскування, дотримуючись чергування препаратів, проводять обприскування інсектицидами, при потребі додають проти парші чи борошнистої роси фунгіциди, проти

кліщів (за необхідності) – акарициди.

Головне управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області нагадує, що Державний реєстр пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні розміщений на сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України (посилання - <http://surl.li/iiada>).

При роботі із засобами захисту рослин слід дотримуватися діючих Державних санітарних правил «Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві» ДСП 8.8.1.2.001-98, регламентів застосування препаратів та правил техніки безпеки.